

Prográmmakategoriija 13.60 Sámi ulbmilat

Golut prográmmakategoriijas 13.60 juhkkjuvvon kapihttaliidda

					(1 000 ruvnnuid mielde)
Kap.	Namahus	Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon bušeahtta 2019	Evttohus 2020	Prosean- tasaš rievdadus 19/20
560	Sámi ulbmilat	316 520	509 526	525 652	3,2
561	Doarjagat sámi ulbmiliidda	12 166			
563	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš	8 281	9 110	9 297	2,1
	Submi kategoriija 13.60	336 967	518 636	534 949	3,1

Boađut prográmmakategoriijas 13.60 juhkkjuvvon kapihttaliidda

					(1 000 ruvnnuid mielde)
Kap.	Namahus	Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon bušeahtta 2019	Evttohus 2020	Prosean- tasaš rievdadus 19/20
3563	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš	3 126	2 988	3 068	2,7
	Submi kategoriija 13.60	3 126	2 988	3 068	2,7

Ovddasvástádussuorggit

Sámit leat dohkkehuvvon Norgga álgoálbmogin. Vuodđolága § 108 mielde lea ráđdehusa ulbmil lámhit diliid nu ahte sámit besset sealluhit ja ovddidit gielaset, kultuvrraset ja servodateallimeaset. Norggas leat maid riikkaidgaskasaš geatnegasvuodát mat doibmet sámpolitiikka láidestussan, earret eará ILO-konvenšuvdna nr. 169 álgoálbmogiid ja čeardaálbmogiid birra iehčanas stáhtain ja artihkal 27 ON-konvenšuvnnas siviila ja politihkalaš vuoigatvuodaid birra.

Sámediggi lea sámiid álbmotválljen orgána ja ráđdehusa deháleamos eaktudeaddji ja gulahallanguoibmi sámpolitiikkalaš áššiin. Ráđdehusa viidásat barggu vuodđun leat dat ásašuslaš ja rievttálaš ráját mat jo leat mearriduvvon sámpolitiikka várás. Ráđdehusas ii leat ovddasvástádus Sámedikki politihkalaš doaimmas dahje mearrádusain maid Sámediggi dahká politihkalaš orgánan.

Gielda- ja ođasmahttindepartemeanttas lea ovddasvástádus oktii heivehit stáhta politihka mii guoská sámiide Norggas, ja dat galgá geahččalit oaččohit áigái ollisvuoda ja oktavuoda surggiid ja hálddahušdásiid rasttideaddji politihkkii. Juohke fágadepartemeanttas lea ovddasvástádus čuovvulit stáhta sámpolitiikka iežas suorggis.

Stáhtas lea ovddasvástádus sihkkarastit ahte sámit vuhtii váldojuvvojit. Seammás vuordá stáhta ahte gielddat ja fylkkagielddat ieža ge, ja báikkálaš demokratiija oassin, maiddá čuovvulit iežaset geatnegasvuodaid sámi ássiid ektui. Ovdamearkka dihtii lea sis ovddasvástádus sihkkarastit vuoigatvuoda sámegeiela oahpahussii.

Ovdánanmearkkat ja hástalusat

Sámi kultuvra ovdána dađistaga. Eanet nuorat beroštišgohtet bargat sámi áššiiguin, ja daid olbmuid lohku lassána geat čálihit iežaset Sámedikki jienastuslohkui. Sápmelašvuoda mánggabealatvuolta lea maid šaddan eambo oinnolažžan.

Mañimus jagiid lea leamaš olmmošlogu njiedjan mángga árbevirolaš sámi guovllus, ja dađistaga eanet sámit ássat stuorat gávpogiin ja čoahkkebáikkiin. Nuppástuvvamat leat dagahan ahte eanet gielddain lea lassánan ovddasvástádus duhtadit sámi ássiid dárbbuid.

Ollugat leat massán iežaset sámeziela dáruiduhttinpolitihka geažil. Mánggas háliidit dál oahppat sámeziela ja seailluhit dan boahttevaš bulvii. Sámezielat leat sámi álbmoga dehálaš kulturguoddit. Seammás leat sámezielat uhcit ja hearakit. Nu leat erenoamážit lullisámeziella ja julevsámeziella, mat guktot leat luohkkáduvvon bahás áitojuvvon giellan.

Sámi guovlluin beroštahttet sámiid vuoigatvuodát odne olbmuid sakka, ja doppe leat mángga dehálaš digaštallama vuoigatvuodaid birra. Okta dehálaš fáddá guoská sámiid vuoigatvuhtii beassat leat mielde mearridanproseassain dakkár áššiin mat gusket njuolggá sámiid beroštumiide. Ráđdehus háliida dan sihkkarastit čielga lánkanjuolggadusaiguin konsultašuvnmaid birra.

Dasto báhcá ášši kártet – sihke sámiid ja earáid – dálá vuoigatvuodaid eatnamiidda, čáziide ja luondduriggodagaide. Ja de leat maid vuordimin gažaldagat dan hárrái mo eatnamat, čázit ja luondduriggodagat stáhta eatnamiin Nordlánddas ja Romssas berrejit hálddašuvvot.

Ulbmilat ja rapporteren, strategiiat ja doaibmabijut

Tabella 1.1 Ulbmilat prográmmakategoriijas 13.60 Sámi ulbmilat

1. Sámit besset seailluhit ja ovddidit gielaset, kultuvrraset ja servodateallimeaset
2. Sámit servet almmolaš mearridanproseassaide
3. Sámit ožžot buriid ja dásseárvosaš bálvalusaid

Ulbmil 1 Sámit besset seailluhit ja ovddidit gielaset, kultuvrraset ja servodateallimeaset

Sámezielaid ja sámi ásašusaid nanosmahttin lea dehálaš go lea áigumuš sámi kultuvrra ja servodateallima sihkkarastit ja ovddidit. Eanet máhttu ja diehtu sámiid ja sámi diliid birra sáhttet eastadit vaššás dovddahemiid, vealaheami, stirdon guottuid ja heajos guottuid. Lasi máhtuin ja dieđuiguin lea vejolaš álkibut sihkkarastit ja ovddidit giela, kultuvrra ja servodateallima. Danne doarju Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta eanet doaibmabijuid mat váikkuhit eanet máhttui ja dieđuide sámi dilálašvuodaid birra.

Raporta, strategiiat ja doaibmabijut

Golggotmánus 2016 geigii sámi giellajuogus NAČ 2016:18 *Váibmogiella* Gielda- ja ođasmahttindepartementii ja Sámediggái. Juogus evttoha doaibmabijuid mat galget lánčit buoret diliid sámi giellageavaheddjiide ja nannet sámezielaid. Juhkosa raporta lea leamaš gulaskuddamis, ja departemeanttat ja Sámediggi leat dál árvvoštallamin juhkosa evttohusaid. Ráđđádallamat galget leat Sámedikkiin vejolaš lánkarievdadusaid birra ja vejolaš evttohusaid birra álggahit doaibmabijuid. Ráđdehus háliida hábmet dakkár njuolggadusaid sámezielaid

várás mat leat njuovžilat, ja mat váldet vuhtii ahte iešguđet gielddaid ja sámegeiela geavaheddjiid hástalusat ja dárbbut sáhttet molsašuddat báikkis báikái.

Norga, Ruotta ja Suopma loahpahedje šiehtadallamiid davviriikkalaš sámekonvenšuvnna birra jagi 2016. Bajimus ulbmil soahpamušain lea ahte sámit galget sáhttit seaillohut, doaimmahit ja ovddidit kultuvrraset, gielaideaset ja servodateallimeaset dan láhkai ahte riikaráját nu unnán go vejolaš dan hehttejit. Sámi parlamentáralaš ráđđi sáddii geassemánus 2018 Norgga, Ruota ja Suoma ráđđehusaide evttohusa muhtun rievdadusaid čadahit šiehtadallojuvvon tekstii. Ruota kulturdepartemeanta vástidii evttohussii geassemánus 2019, ovttasráđiid Norgii ja Supmii gulli departemeanttaiguin. Vástadásas dovddahuvvui ahte departemeantadásis ii leat áibbas vuostemiella árvvoštallat ođđa šiehtadallamiid rahpama, ráddjejuvvon daidda čuoggáide maid Sámi parlamentáralaš ráđđi váldá ovdan – dainna eavttuin ahte šiehtaduvvon teavstta dássitvuolta ii nuppástuva. Deattuhuvvo ahte vejolaččat gáibiduvvo ahte buot golbma konvenšuvdnabeali leat ovttaoaivilis ođđasit šiehtadallat áigequovdilis teakstaosiid.

Ulbmil 2 Sámit servet almmolaš mearridanproseassaide

Guovdilis politihkalaš ulbmil lea dat ahte sámiin galgá leat duohta dadjamuš mearrádusain mat gusket sidjiide. Go lea sáhka áššiin mat dušše gusket sámiide, de lea lunddolaš ahte Sámediggi dahká mearrádusaid. Guovdilis ovdamearkkat leat sámegeielaid seailuheapmi ja ođđasis ealáskahttin ja sámi árbemáhtuid ja -dieđuid čohkken- ja sihkkarastinbargu. Eará áššiin árvvoštallet stáhtalaš eiseválddit beroštumiid ja dahket loahpalaš mearrádusaid. Dalle lea dehálaš ahte sámit ja sámiid beroštumit duođas besset leat mielde cealkimin iežaset oaivila ovdalge áššiin dahkkojuvvon mearrádus. Stáhtalaš eiseválddiid ja Sámedikki gaskasaš ráđđádallanvugiid bokte lea stáhtalaš eiseválddiin geatnegasvuolta gulaskuddat Sámedikkiin go lea sáhka dakkár lágaid doibmii bidjamis dahje dakkár doaimbajuid álgaheamis mat sáhttet njuolga váikkuhit sámiid beroštumiide. Ráđđádallamiid ulbmil lea soahpan.

Raporta, strategijat ja doaimbajut

Ráđđádallanprosedyrat leat váikkuhan nu ahte dat leat nannen ráđđehusa ja Sámedikki gulahallama ja ovttasbarggu. Eai buot ráđđádallamat loahpa ovttamielalašvuodain, muhto ráđđádallanvuogit sihkkarastet ahte stáhtalaš eiseválddit oahpásmuvvet Sámedikki oaiviliidda ja fertejit daid árvvoštallat. Ráđđehus háliida bisuhit ráđđádallanortnega ja háliida dasto vel ahte ráđđádallanvuogit galget doaimmat ávkin ja beaktilit. Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta addá rávvagiid ráđđádallamiid birra.

Sámi vuoigatvuođalávdegoddi evttohii čielggadeamis NAČ 2007: 13 *Ođđa sámeriekti* sierra lága áššemeannudeami ja ráđđádallamiid birra. Ráđđehus lea gulaskuddan Sámedikkiin ja Norgga Boazosápmelaččaid Riikaserviin sámi vuoigatvuođalávdegotti árvalusa čuovvuleami birra. Ráđđehus ovddidii čakčamánu 14. beaivvi 2018 proposišuvnna Sturradiggái mas evttohii nannet ráđđádallangeatnegasvuoda sierra kapihttaliin sámelágas. Láhkaevttohusa vuodđun leat eanaš leamaš dálá ráđđádallanprosedyrat. Dan lassin nannejuvvo gielddaid ja fylkkagielddaid ráđđádallangeatnegasvuolta lágain. Addin dihtii gielddaide njuovžilvuoda mearriduvvojit lágas dušše geatnegasvuoda váldoprinsihpat, ja dárkilat čadahannjuolggadusat fas addojuvvojit bagadusas. Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta hábme bagadusa álgoevttohusa ovttasráđiid gielddalaš surggiin (Gielddaid guovddášlihtuin) ja Sámedikkiin. Norgga Boazosápmelaččaid Riikasearvi maid beassá leat mielde.

Stáhtalaš dási konsultašuvnnaid hárrái evttohuvvo láhkaevttohus lágas mearridit konsultašuvdnageatnegasvuodaid prinsihpaid ja addit dárkilat njuolggadusaid láhkaásahusas. Departemeanta áigu ráhkadit láhkaásahusa álgoevttohusa ja sáddet gulaskuddamii láhkaásahusaid dárkilat njuolggadusaiguin mat leat stáhtalaš suorggi várás, maŋŋago láhka lea

mearriduvvon. Stuorradiggi mearridii miessemánu 9. beivvi 2019 sáddet proposišuvnna ruovttoluotta ráđđehussii, ja dáhtui seammás ráđđehusa sáddet láchkaevttohusa dábálaš gulaskuddamii ovdalgo ášši ođđasis ovddiduvvo Stuorradiggái. Stuorradiggi deattastii ahte lea dehálaš ahte bagadusa álgoevttohus gielddaid ja fylkkagielddaid várás lea gárvvis seamma áigái, ja gulaskuddojuvvo seamma áiggi go láchkaevttohus. Danne pláne departemeanta sáddet dan guokte dokumeantta oktanaga gulaskuddamii čakčat 2019.

Soahpama maŋŋá Sámedikkiin mearriduvvui jagi 2019 stáhtabušehtas čohkket jahkásaš juolludusaid Sámediggái ovtta postii stáhtabušehtas. Ođđa ortnet addá Sámediggái stuorát doaibmanvejolašvuoda ieš vuoruhit ekonomalaš váikkuhangaskaomiid iešguđetlágan doaibmajuid hárrái.

Ráđđehusa ja Sámedikki gaskasaš ráđđádallamiid oassin ođđa bušehttaortnega birra mearriduvvui ahte jagi 2019 rájes biddjojuvvo ovdan sámi diliid oanehis válddahallan ja sámi boahteáiggi diliid árvvoštalli dieđáhus Stuorradiggái. Ráđđehus ovddidii Dieđ. St. 31 (2018–2019) *Sámi giella, kultuvra ja servodateallin* geassemánu 21. beivvi 2019.

Giella- ja ođasmahttindepartemeanta lea ráhkadan sierra njuolggadusaid dasa mo ođđa bušehttaortnet galgá hálldašuvvot departemeanttain. Njuolggadusat galget earret eará váikkuhit daidda hástalusaid hálldašeapmái maid okta čohkkejuvvon poasta sáhtta dagahit dasa mii guoská departemeantaid gaskasaš ovddasvástádusjuogadeapmái. Dehálaš vuolggasadji lea ahte juohke departemeanttas ain lea ovddasvástádus sámi áššiin iežas suorggis.

Álbmotválljen orgánan Sámediggi ii leat Giella- ja ođasmahttindepartemeantta vuollásaš orgána. Danne ii leat Giella- ja ođasmahttindepartemeanttas álgojurdaga vuodul vuodđolágalaš ovddasvástádus Sámedikki sierra doaimmas. Giella- ja ođasmahttindepartemeanttas lea dattetge vuodđolágalaš ovddasvástádus daid bušehttaruđaid geavaheamis mat juolluduvvojit kapihtala 560 poasttas 50. Ovddasvástádus sisttisdoallá ahte giella- ja ođasmahttinministtar, bajit dásis, galgá čuovvulit ahte ruđat geavahuvvojit mearriduvvon ekonomiijanjuolggadusaid ja Stuorradikki juolludanmearrádusa mielde.

Ulbmil 3 Sámit ožžot buriid ja dásseárvosaš bálvalusaid

Raporta, strategijat ja doaibmajijut

Ulbmil lea ahte sámit ožžot buriid ja dásseárvosaš bálvalusaid sihke stáhtas, fylkkagielddain ja gielddain. Sámediggi doarju bálvalusaid mat leat dehálaččat sámi geavaheddjiide mángga suorggis. Ođđa bušehttaortnega mielde oažžu Sámediggi lasi friddjavuoda ieš vuoruhit ekonomalaš váikkuhangaskaomiid. Dasto lea ulbmil ahte bargu NAČ 2016: 18 *Váibmogiella* čuovvulemiin mielddisbuvttášii ahte álggahuvvojit doaibmajijut mat láchčat diliid buriid bálvalusaid várás sámiide buorrin.

Kap. 560 Sámi ulbmilat

(1 000 ruvnnuid
mielde)

Poas- ta	Namahus	Salderejuvvon		
		Rehketdoallu 2018	bušeahtta 2019	Evttohus 2020
50	Sámi giella, kultuvra ja servodateallin	310 954	497 069	512 861
51	Divvun		7 234	7 428
54	Sámeálbmotfoanda	5 566		
55	Sámi allaskuvla		5 223	5 363
	Submi kap. 0560	316 520	509 526	525 652

Gullá jahkái 2019: Stuorradikki mearrádusain geassemánu 21. beaivvi 2019 lasihuvvui poasta 50 13 milj. ruvnnuin 510,069 milj. ruvdnun, gč. Prop. 114 S ja Innst. 391 S (2018–2019).

Poasta 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin

Poasttas lea válđojuolludeapmi Sámediggái.

Sámedikki jagi 2018 jahkedieđáhugas boahdá ovdan mo Sámediggi lea geavahan ruđaid mat juolluduvvojede stáhtabušeahtas.

Dievaslaš visogovva juolludusain Sámediggái ja eará sámi ulbmiliidda čájehuvvo prentosis man namma lea *Juolludeamit sámi ulbmiliidda stáhtabušeahtas 2020* ja dan gávnnat dás: regjeringen.no.

Bušeahttaevttohus

Evttohuvo lasihit juolludusa 13 milj. ruvnnuin NAČ 2016: 18 *Váibmogiela* čuovvuleapmái, namalassii sámeielaid iešguđetlágan nannendoaibmabijuide. Doaibmabijut mat álggahuvvojit, galget čielggaduvvot ráđđádallamiin Sámedikkiin.

Evttohuvo lasihit juolludusa 1 milj. ruvnnuin daidda sámi organisašuvnnaide mat barget givssideami vuosttildemiin, seammasturrosaš geahpidemiin Máhttodepartemeantta kapihttalis 225 Doaibmabijut vuodđooahpahas, poasttas 74 Prošeaktadoarjagat. Seamma stuorra sirdin dahkkojuvvui jagi 2019 ge, gč. Prop. 114 S ja Innst. 391 S (2018–2019).

Sámedikki barggu oktavuodas riikkaidgaskasaš álgoálbmotjagiin lasihuvvui juolludus 2019 1,1 milj. ruvnnuin. Lasiheapmi lei ovttá jahkái ja juolludus evttohuvo danne unniduvvot seamma stuorra supmiin jahkái 2020.

Oktiibuot evttohuvo juolludit 512,9 milj. ruvnnu jagi 2020. Sámediggi hálddaša olles juolludusa.

Poasta 51 Divvun

Juolludus galgá geavahuvvot Divvuma jođiheapmái, mii lea sierra ovttat Romssa universitehtas – Norgga árkatalaš universitehtas. Divvuma doaibmamuš lea jođihit ja ovddidit sámeielaid divvunprográmmaid iešguđet dihtorvuodđovuogádagain. Odđaaigásaš giellateknologiiija geavaheapmi lea eaktun dasa ahte sámeielat sáhttet seailut geavahangiellan otnáš servodagas.

Divvun lea jagi 2018 bargan viidáseappot giellaoahpa dárkkistanprográmma ovddidemiin davvisámeielala várás, ja áigu almmuhit vuosttaš veršuvnna jagi 2019. Sii leat maid almmuhan stávendárkkástusa. Dasa lassin lea davvin almmuhan installerenprográmma buot giellaid várás, mii álkásmahtta installeret iešguđet giellareaidduid ja mii fuolaha automáhtalaš

ođasmahttimiid. Divvun lea maid almmuhan ođasmahttojuvvon mobiilaboallobearvdi masa lea ráhkaduvvon stávendárkkisteapmi. Divvun čohkke maiddái sámegeielaid digitála teavsttaid lasihan dihtii sátnevári sátnegirjjiin. Sii barget maid julevsámegeiela ja lullisámegeiela hálddahusterminologija ovddidemiin.

Divvumis lea doaibma álbmoga várás gilvin dihtii dieđuid sámi birrasiidda iešguđetlágan reaidduid birra mat leat sámegeielaid várás, ja fállan dihtii veahki reaidduid geavaheapmái. Divvun geavaha sosiála mediaid árrjalaččat juohkin dihtii dieđuid das maid sii sáhttet fállat.

Divvun áigu jagi 2019 ja 2020 bargat viidáseappot giellareaidduid ođasmahttimiin, dikšumiin ja buoridemiin.

Evttohuvvo juolludit 7,4 milj. ruvnnu jahkái 2020.

Poasta 54 Sámeálbmotfoanda

Juolludus jahkái 2018 lei 5,6 milj. ruvnnu. Ruđaid geavaheapmi čilgejuvvui dárkkileappot dieđáhusas Dieđ. Sd. 18 (2018–2019) *Sámi giella, kultuvra ja servodateallin*.

Poasta biddjojuvvui jagi 2019 juolludussii Sámediggái kapihttala 560 postii 50.

Poasta 54 Sámi allaskuvla

Juolludus galgá geavahuvvot Sámi statistihka fágalaš guorahallanjoavkku guorahallanjoavkku ja Sámi ofelaš-ortnega jodiheapmái.

Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta gohččuma mielde lea Sámi Allaskuvla doaibman Sámi statistihka fágalaš guorahallanjoavkku čállingoddin ja Sámi ofelaččaid ortnega čállingoddin. Sámi ofelaččat leat oassin ráđdehusa strategijias mii lea vaššás dovddahemiid vuosttildeapmi áigodagas 2016–2020.

Ollistan dihtii ovdaságaid maid Sámi ofelaččat dollet, ráhkaduvvojit sierra neahttasiiddut main leat dieđut sámi giela, kultuvra ja servodateallima birra, erenoamážit nuoraid várás. Sámi allaskuvla almmuhii neahttasiidduid borgemánus 2019. Siidu galgá maid siskkildit Gáldu ovdeš diehtujuohkinsiiddu álgoálbmot- ja olmmošvuoigatvuođaid birra.

Árvaluvvo juolludit Sámi allaskuvlii oktiibuot 5,4 milj. ruvnnu jahkái 2020 Fágalaš guorahallanjoavkku ja Sámi ofelaččaid goluid gokčamii, ja vel neahttasiidui mas leat dieđut sámi giela, kultuvra ja servodateallima birra erenoamážit nuoraid várás.

Kap. 561 Juolludeamet sámi ulbmiliidda

(1 000 ruvnnuid
mielde)

Poas- ta	Namahus	Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon bušeahtta	
			2019	Evttohus 2020
50	Sámi allaskuvla	5 101		
51	Divvun	7 065		
	Submi kap. 0561	12 166		

Poasta 50 Sámi allaskuvla

Poasta sirdojuvvui jagi 2019 kapihttala 560 postii 55 Sámi allaskuvla.

Poasta 51 Divvun

Poasta sirdojuvvui jagi 2019 kapihttala 560 postii 51 Divvun.

Kap. 563 Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš

(1 000 ruvnnuid
mielde)

Poas- ta	Namahus	Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon bušeahtta	
			2019	Evttohus 2020
01	Doaibmagolut	6 394	6 393	6 508
21	Erenoamáš doaibmagolut, <i>sirdin vejolaš</i>	1 887	2 717	2 789
	Submi kap. 0563	8 281	9 110	9 297

Poasta 01 Doaibmagolut

Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš Guovdageainnus lea fágalaččat iešmearrideaddji ášahus mii mearrida iežas ulbmiliid ja bohtosiid gáibádusaid daid rájaid siskkobealde maid Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta mearrida. Bargu galgá sin várás leat guđet leat ealáhusdoaibmit, almmolaš eiseválddit, dutkanbirrasat, eará fágabirrasat, riikkaidgaskasaš organisašuvnnat ja ovttasbargoorgánat. Stivra lea guovddáža bajimus orgána.

Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš viiddidii jagi 2018 iežas álgoálbmotovttasbarggu ášahusaiguin, organisašuvnnaiguin ja boazodollui gullelaš álbmogiiguin Ruoššas, Kiinnás, Mongolias, Davvi-Amerihkás ja Davviriikkain. Álbmogis-álbmogii-ovttasbargguinis davviguovlluin lea guovddáš ovttas Boazodoalloálbmogiid máilmmilihtuin álggahan prošeavttaid main báikkálaš máhttohuksen adnojuvvo dehálažžan.

Guovddáš lea bargamin ođđa máhttostrategiijaiguin álgoálbmotovttasbarggu várás davviguovlluin. Guovddáš dieđiha ahte leat stuorra nuppástusat álgoálbmotservodagain Árkttis dálkkádatnuppástusaid ja industriijalaš huksemiid geažil.

Evttohuuvvo 6,5 milj. ruvdnosaš juolludus jahkái 2020.

Árvaluvvo ahte poastta juolludus sáhtá leat stuorát go seamma sturrosaš lasseboadut kapihttala 3563 poasttas 03, gč. romalašlohkomearrádusa evttohusa.

Poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut, sirdin vejolaš

Poasta gokčá prošeavttaid goluid maidda leat olgguldas ruhtadeamit. Juolludus evttohuuvvo doalahuvvot seamma dásis go boahtujuolludus kapihttala 3563 poasttas 02.

Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš lea jagi 2018 álggahan ja čađahan mánja riikkaidgaskasaš álgoálbmotprošeavtta davviguovlluin. Guovdilis prošeavttat leat čatnasan Árktalaš ráđđái ja ON-biebmoprográmmii (FAO:i), lagaš ovttasráđiid Boazodoalloálbmogiid máilmmiráđiin, riikkalaš ja riikkaidgaskasaš doaibmaguimmiiguin ja akademiiain. Prošeavttain lea leamaš dehálaš čalmmustahttit heiveheami nuppástusaide árktalaš álgoálbmotservodagain ja pastorála álgoálbmotservodagain, álgoálbmotnuoraid áŋgirušahemiin ja báikkálaš gelbbolašvuodahuksemiin, ja dat lea ožžon riikkaidgaskasaš fuomášumi.

Evttohuuvvo 2,8 milj. ruvdnosaš juolludus jahkái 2020.

Árvaluvvo ahte poastta juolludus sáhtta leat stuorát go seamma sturrosaš lasseboadut kapihttala 3562 poasttas 02, gč. romalašlohkomearrádusa evttohusa.

Kap. 3563 Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš

Poas- ta	Namahus	Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon bušeahtta	
			2019	Evttohus 2020
02	Mánngalágan boadut	2 797	2 717	
03	Láigohanboadut	329	271	
	Submi kap. 3563	3 126	2 988	

(1 000 ruvnuid
mielde)

Poasta 02 Mánngalágan boadut

Postii čállojuvvojit daid proševttaid boadut maidda leat olgguldas ruhtadeamit Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáša namas. Dasa gulli golut čállojuvvojit kapihttala 563 postii 21.

Evttohusuvvo 2,8 milj. ruvdnosaš juolludus jahkái 2020.

Poasta 03 Láigohanboadut

Postii čállojuvvojit dat láigohanboadut mat Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddášis leat go dat láigoha earáide guoros kontorlanjaid Diehtosiida nammasaš sámi dieđavisttis Guovdageainnus.

Evttohus lea juolludit 279 000 ruvnnu jahkái 2020.